

فصل دوم

تأثيرات کاربردى رنگ در گرافيك

مقدمه

برای آفرینش یک اثر خوب، هنرمند باید از دو چیز کاملاً آگاه باشد :

یکی حدود درجه‌ی رنگ و دیگری قدرت رساندن احساسات با رنگ‌ها.

رنگ‌ها با زندگی انسان آمیخته شده‌اند و رابطه‌ی بسیار عمیقی با شخصیت و حالت افراد دارند، درست مثل ماشه‌ی اسلحه و آتش بعد از آن. در یک روز آفتابی ما با رنگ آبی آسمان آرام می‌شویم و چمن سبز یا هر چیزی که در آن باشد احساس تازگی و طراوت در ما به وجود می‌آورد و همین‌طور است اشعه‌ی زرد خورشید که احساس شادی در ما به وجود می‌آورد. وابستگی به رنگ‌ها پدیده‌ای است که با فرهنگ هر ملتی آمیخته شده است.

هر رنگی دارای توانالیه‌ای خودش است مانند توناژ^۱ قرمز که مرتعش و تپنده است که به صورتی کم‌رنگ لطیف و آرام ختم می‌شود. شناخت این توانالیه به خلق یک طراحی مؤثر و مهیج کمک می‌کند. در بخش وسیع‌تر، مهارت درک قدرت رنگ‌ها و درک این‌که چگونه رنگ‌ها احساسات را نشان می‌دهند، یک امتیاز مهم به حساب می‌آید.

درک این‌که چگونه از رنگ‌ها با استفاده از نیروی مؤثر رنگ بر احساسات در طراحی استفاده کنیم یک بحران و یا دایره‌ای از تفکرات گوناگون را در توسعه‌ی طراحی و گرافیک به وجود آورده است.

برای مثال در طراحی‌های وب سایت‌ها با توجه به محدودیت‌های وب، طراح باید بتواند بهترین وضعیت قابل استفاده و زیبا را ارائه دهد. در وب‌ها چون ارتباط آئی است و قابل تغییر و بدون مرز، بیش‌تر این مسئله بروز می‌کند. یک حادثه در تهران می‌تواند هم‌زمان و در کنار یک خبر از کنسرت یا جشنی قرار بگیرد.

با این توضیحات کاملاً می‌شود فهمید که طراحی وب یک موضوع مهم جهانی شده است.

طراحان اهل هر کجا که باشند چه از کوچک‌ترین روستاهای دورافتاده و چه از مراکز شهرهای بزرگ دنیا، با یک زبان واحد با هم مرتبط باشند و اطلاعات خود را مبادله نمایند. این آثار یک زبان بین‌المللی دارند و با استفاده از هارمونی مناسب رنگ‌ها می‌توانند ارتباط بهتری را برقرار سازند.

در ابتدا زمینه‌ای از اطلاعات در مورد رنگ‌ها و اثر روان‌شناختی آن‌ها، بسته به آمار جهانی، طبق کتاب‌های مأخذ در اختیار شما قرار داده می‌شود و بعد جعبه‌ی رنگ و رنگ‌های مخصوص CMYK و RGB (وب) به شما معرفی می‌گردد. در آخر بعضی از طراحان موفق را که توانسته‌اند رابطه‌ای اصولی بین طرح و رنگ موردنظر برقرار کنند به شما معرفی می‌شوند.

محتوا در این بخش از کتاب، براساس اطلاعات پایه درباره‌ی رنگ و گردونه‌ی رنگ و آرایش موضوعی رنگ‌ها، طوری تنظیم شده است که طرح‌ها با ابتکار و خلاقیت جدیدی تولید شوند.

۱- توانالیه یا نوانس و یا والر در زبان‌های مختلف یعنی کم یا زیاد کردن غلظت رنگ از ۱۰۰٪ به ۲٪ یا بالعکس.

۲- اثربخشی محیطی که رابطه‌ی مستقیمی با غلظت رنگ دارد - تأثیرگذاری بصری رنگ

۱- رنگ، رنگ‌های اصلی، رنگ‌های درجه دوم و رنگ‌های درجه سوم را تعریف کنید.

.....
.....
.....

۲- آرایش ابتدایی رنگ‌ها یعنی چه و کاربرد آن‌ها کدام است؟

.....
.....
.....

۳- رنگ‌های تبلیغاتی چه رنگ‌هایی هستند؟

.....
.....
.....

۴- رنگ‌های باوقار کدامند؟ برای تهیه‌ی یک گزارش سالانه یا دعوت‌نامه از چه رنگ‌هایی می‌توانیم استفاده کنیم؟

.....
.....
.....

۵- برای تداعی بصری واژه‌ی «بی‌خیالی» از چه دسته رنگ‌ها می‌شود استفاده کرد؟

.....
.....
.....

۶- برای طراحی‌هایی که نیاز است ملایمت را نشان دهند استفاده از چه رنگ‌هایی مناسب‌تر است؟

.....
.....
.....

۷- آیا در بسته‌بندی آب معدنی باید فقط به رنگ‌های سفید و آبی بسنده کنیم؟

.....
.....
.....

۸- کدام دسته از رنگ‌ها به رنگ‌های زنده یا مؤنث معروف هستند؟ آیا برای وسایل زنده باید فقط از این رنگ‌ها

استفاده کنیم؟

.....
.....
.....

هنرآموز محترم! این سؤالات یا سؤالاتی نظیر این مجموعه را با سؤال رنگ و مفاهیم رنگی شروع کنید و سعی کنید از هنرجویان اطلاعات لازم را گرفته و آن‌ها را دسته‌بندی کنید و تأکید کنید سعی کنند پاسخ سؤالاتی را که نمی‌دانند در طی جلسات تدریس این مبحث به دست آورند.

تعریف رنگ

نخست لازم است واژه‌های مختلفی را که در مبحث رنگ مورد نظر است بشناسیم و برای واژه‌های خارجی مربوطه نیز معادل‌هایی در فارسی جست‌وجو کنیم.

رنگ (فارسی)، colour (انگلیسی)، couleur (فرانسه)، لون (عربی): این عام‌ترین مفهومی است که به کار می‌بریم.

«رنگ» کیفیتی است در ظاهر اشیاء که بر حسب آن که چه نوری از سطح آن‌ها منعکس می‌شود، نمودهای مختلفی را به چشم جلوه‌گر می‌سازند^۱.

«رنگ» نامی عالی است برای یکی از اجزاء متشکله‌ی

احساسی که بر اثر فعالیت شبکیه‌ی چشم و نظام عصبی مربوطه ناشی می‌شود.^۲

از این تعاریف درمی‌یابیم که رنگ واژه‌ای است که به سفید، قهوه‌ای، سرخ، سیاه و غیره اطلاق می‌کنیم. اما اگر دقیق باشیم، فرقی را بین سفید، سیاه و خاکستری از یک سو و سرخ و زرد و قهوه‌ای و غیره از سوی دیگر قائل می‌شویم. این فرق ناشی از کیفیتی است که در اغلب رنگ‌ها وجود دارد ولی در سیاه و خاکستری وجود ندارد. این کیفیت یا صفت را «فام» می‌نامیم. بر همین مبنا می‌توانیم رنگ‌ها را به دو دسته‌ی فام‌دار (chromatic) و بی‌فام (Achromatic) تقسیم کنیم.

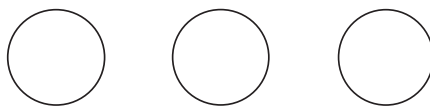
هنرآموز محترم! لطفاً پس از تکثیر این ۳ فرم و ارائه به هنرجویان در شروع مبحث رنگ، از هنرجویان بخواهید فرم‌ها را تکمیل کنند.

۱- The oxford universal dictionary illustrated, 2001

۲- Encyclopaedia of the Arts Runes / schirckel, 2002

سنجش ورودی و یادآوری مبانی هنرهای تجسمی (۲)

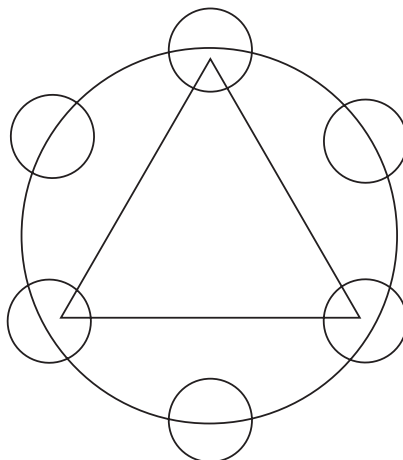
۱- رنگ‌های اصلی

۲- رنگ‌های درجه دوم و درجه سوم

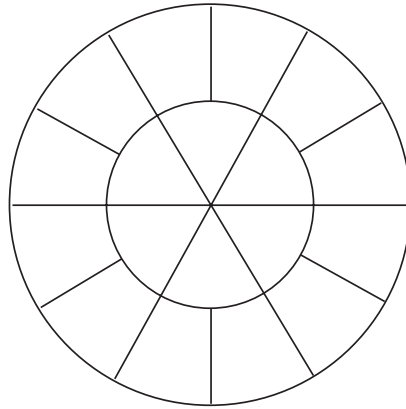
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>		
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>		
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>		
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>

۳- چرخه‌ی رنگ و جایگاه رنگ‌ها

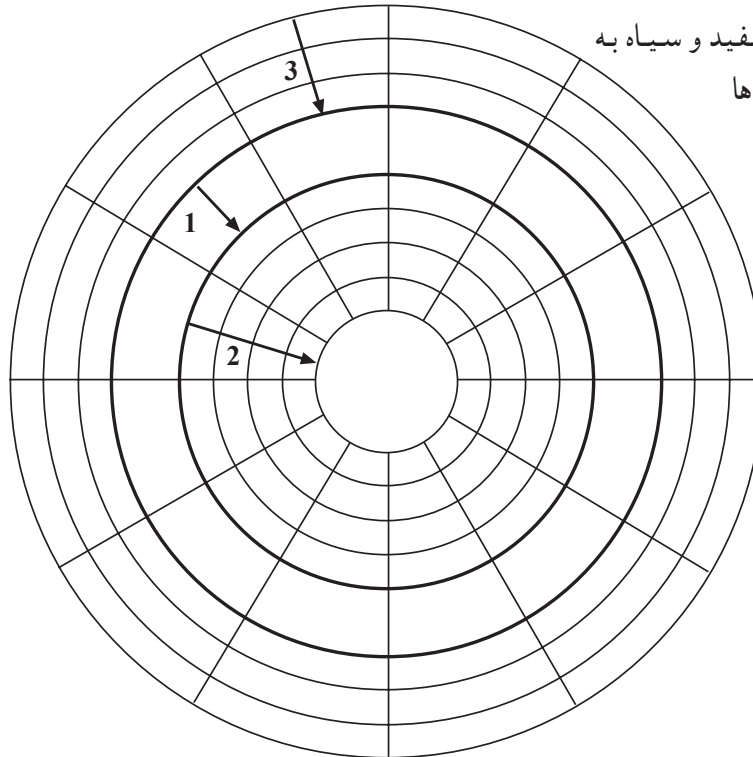
یادآوری مبانی هنرهای تجسمی رنگ

۴- چرخه‌ی رنگ

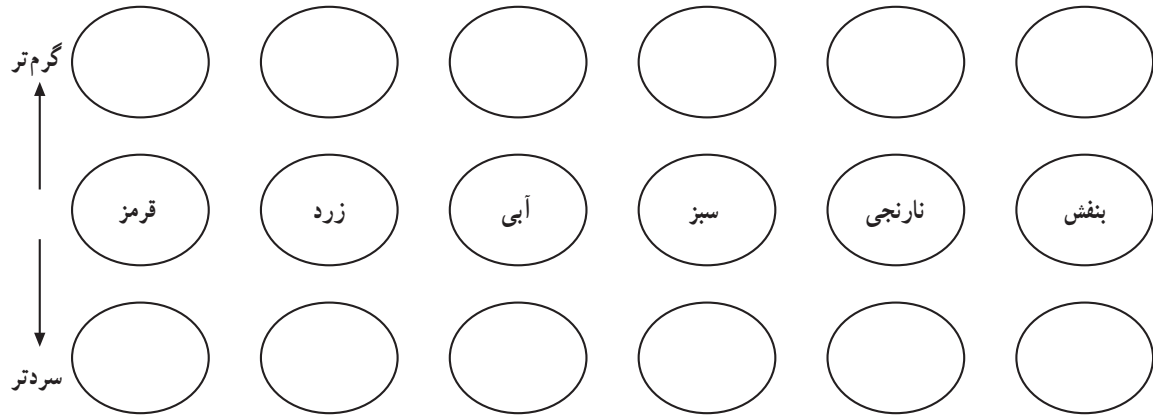

۵- اضافه شدن سفید و سیاه به

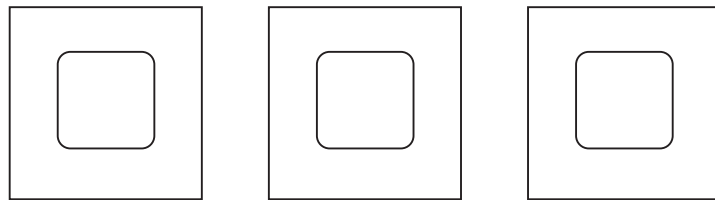
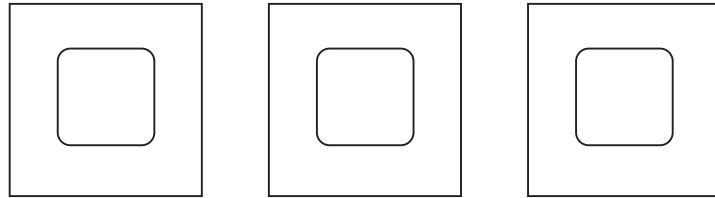
چرخه‌ی رنگ و جایگاه آن‌ها

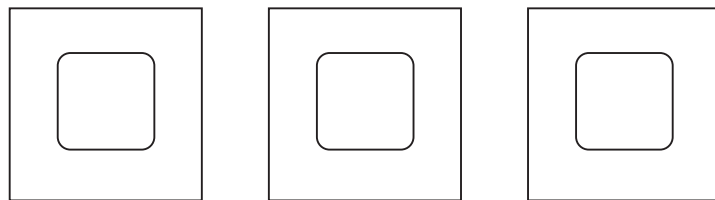
ادامه‌ی آزمون ورودی و سنجش هنرجویان و یادآوری مبانی رنگ

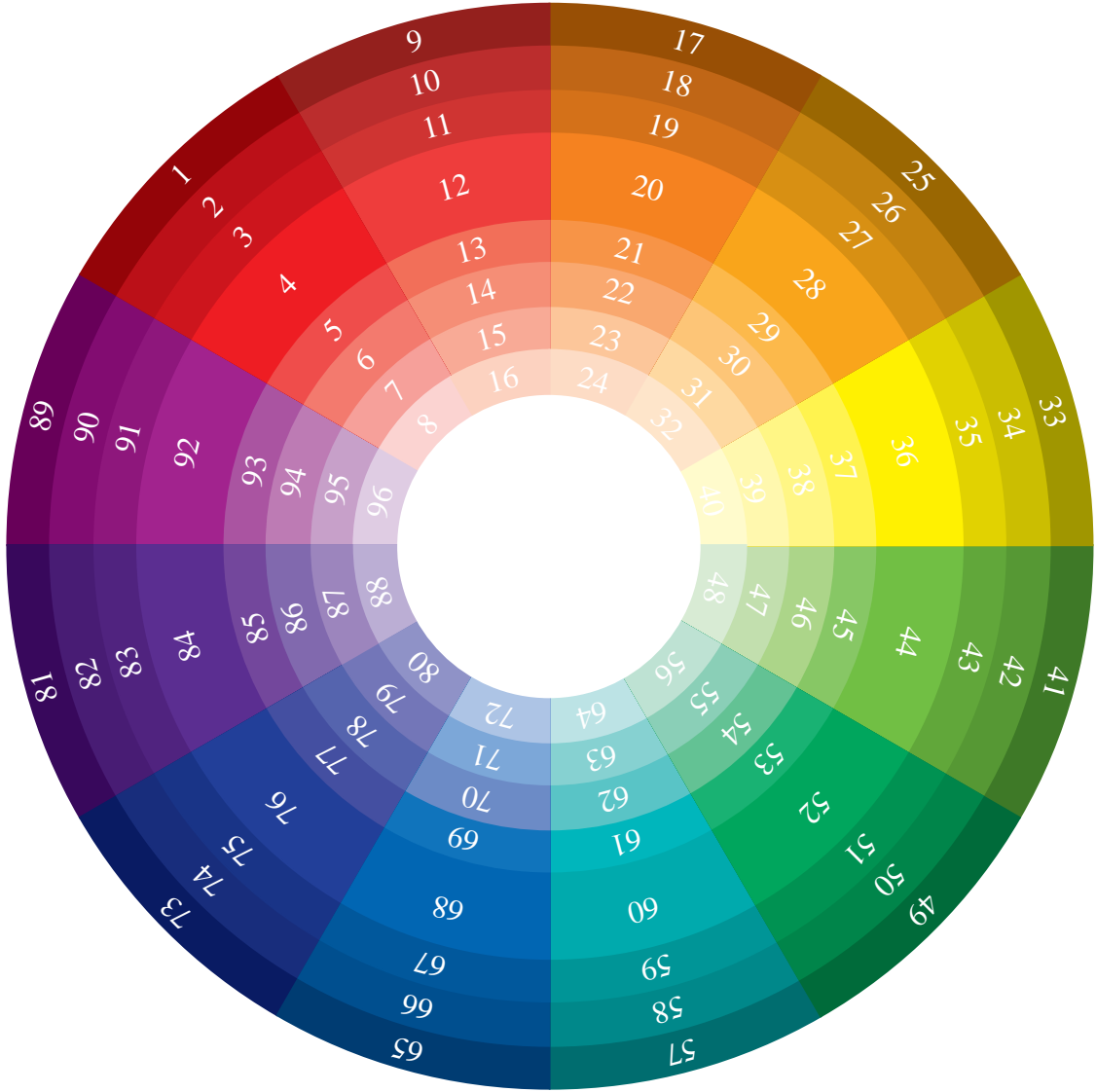
بهترین ترکیب (مبحث کنتراست)

مناسب

بدترین ترکیب

شکل ۱-۲

توجه: این فرم را تکثیر کنید و به عنوان تحقیق در گزارش‌های فردی ثبت کنید :

نام و نام خانوادگی :

موضوع : یادآوری مفاهیم مبانی رنگ

در مورد عناوین زیر هرچه می‌دانید بنویسید :

۱- رنگ‌های اصلی: رنگ‌های سه فام زرد و قرمز و آبی را اولیه یا درجه ۱ می‌گوییم که دیگر رنگ‌ها از آن مشتق

می‌شود.

۲- رنگ‌های درجه دوم: ترکیب مقادیر مساوی ۲ فام اصلی (نارنجی، سبز، بنفش)

۳- رنگ‌های درجه سوم: هرگاه دو فام اصلی را به نسبت ۱ و ۲ مخلوط کنیم فام درجه سوم خواهیم داشت؛ درحقیقت

رنگ‌های درجه سوم حد فاصل فام‌های اولیه و درجه دوم هستند، مثل زرد - نارنجی (پرتقالی)

۴- رنگ‌های تکمیلی: دو فامی که هرگاه با نسبت‌های معین مخلوط شوند یک رنگ بی‌فام (خاکستری یا سیاه) ایجاد

کنند؛ مثل بنفش و زرد.

تمرین

جدول شماره‌ی (۱) را تکثیر و به هنرجویان بدهید و از آن‌ها بخواهید پس از فهمیدن موضوعات درون

جدول، جایگاه مربوط به رنگ، صورت‌های رنگ روی گردونه‌ی رنگ را مشخص کنند.

یادآوری

تأثیرات احساسی و روان‌شناختی رنگ غیر قابل انکار است. احساسات ناشی از رنگ قوی‌ترین تأثیر خود

را دارند و ما دائماً متأثر از بازی رنگ‌ها هستیم. صورت‌های گوناگون رنگ عبارتند از: سرد، داغ، روشن، تاریک

(تیره)، گرم، خنک، رنگ‌پریده و درخشان

تمرین

هنرآموز محترم! با توجه به گردونه‌ی رنگ سعی کنید واژگان زیر را از دانش‌آموزان پرسیده و تعاریف را تکمیل کنید. و

سپس شماره‌ی رنگ‌های مربوط به هر واژه را از روی گردونه‌ی رنگ انتخاب کنید.

سایه‌ی رنگ، فام (hue) –

سایه (shade) –

تن (Tone) –

کروما (chroma) –

والیو (value) –

هنرآموز محترم!

در کلاس از هنرجویان بخواهید چند نفر از آن‌ها اطلاعات بیش‌تری در مورد رنگ، علاوه بر آنچه که تدریس شده دارند، برای جلسه‌ی آینده به کلاس بیاورند.

از هنرجویان بخواهید برای جلسه‌ی آینده از انواع طراحی‌هایی که در دسترس دارند، اعم از پوستر، بسته‌بندی، عکس و...، تعدادی را به کلاس بیاورند و آن‌ها را در کلاس با همکاری خود هنرجویان طبق آرایش ابتدایی و خلاق دسته‌بندی کرده و از خود هنرجویان برای دادن اطلاعات استفاده کنید.

تأثیرات و معنای آن	ترکیب رنگی	تعریف	صورت رنگ
کاهنده‌ی سوخت و ساز بدن، دل‌سردکننده، قوی، جدی، سرد و تمیز و تازه	رنگ‌های خالص آبی و ترکیب سبز - آبی	برای درک رنگ سرد به یخ فکر کنید.	cold (سرد)
افزایش‌دهنده‌ی سوخت و ساز بدن و حرارت بدن، حالت نرم، غالباً برای بسته‌بندی و تبلیغات به کار می‌رود.	قرمز	برای شناخت آن به گل آتش‌پیانیدشید.	Hot (داغ)
نور محیط اطراف را باز می‌تاباند، فضا را بزرگ‌تر و بازتر می‌نماید.	اغلب با ترکیب سفید	رنگ نیستند بلکه اثر کم‌رنگی از رنگ اصلی و نیمه‌شفاف محسوب می‌شوند.	light (روشن)
وسیله‌ای برای کنتراست رنگ‌های روشن‌تر به کار می‌روند و متانت و نسبتاً ملایمت و افسردگی را القا می‌کنند.	بیش‌تر سایه‌وار هستند.	رنگ قوی و سنگین	dark (تاریک و تیره)
واقعاً احساس برانگیزاننده، وسوسه‌انگیز، آرام‌بخش که در محیط داخل منزل به کار می‌روند.	بر پایه قرمز هستند و ترکیبی از زرد دارند.	رنگ‌هایی که هیجان‌آفرین هستند.	Warm (گرم)
آرام‌بخش، مسکن، متفکرانه، صلح‌جویانه، مانند رودی با جریان	بر پایه‌ی رنگ‌های آبی هستند و با رنگ‌های زرد و قرمز ترکیب نشده‌اند.	طیف بین سبز، آبی تا بنفش	Cool (خنک)
ملایم، لطیف و روشن، احساس جوانی، ملاحظت، معصومیت و تعادل و مؤنث به حساب می‌آید و دسته‌بندی لوازم آرایش	ترکیب هر رنگ خالص یا مقدار زیادی سفید	فام بسیار کم‌رنگ یعنی سفید + کمی رنگ	Pale (رنگ پریده)
جنبش‌وار، موضوع اصلی هنر چاپ در دهه‌ی ۶۰ و در کاربرد گرافیکی محرک و انرژی‌زا هستند.	رنگ‌های خالص بدون ترکیب سیاه و سفید	رنگ‌های شفاف، متمایز یا خلوص بالا	Bright (درخشان)

آرایش ابتدایی رنگ‌ها

در آرایش ابتدایی رنگ‌ها باید توجه دانش‌آموزان را به این‌که در این نوع آرایش یک نظم ریاضی وجود دارد که به واقعیت فیزیکی و عینی و ترکیب رنگ مربوط می‌شود معطوف کرد. برای مثال رنگ‌های تکمیلی روبه‌روی هم در گردونه‌ی رنگ قرار دارند که همواره به نظر می‌رسد که همدیگر را تشدید می‌کنند هر یک از این آرایش‌ها تأثیری منحصر به فرد بر مشاهده‌کننده می‌گذارند. تمرین: پس از تدریس تعاریف آرایش ابتدایی رنگ‌ها و صورت‌های مختلف آن‌ها از هنرجویان بخواهید که از روی گردونه‌ی رنگ شماره‌ی آن‌ها را (مربوط به هر ترکیب) مشخص کنند.

بدون رنگ (Achromatic)

آکروماتیک یعنی بدون رنگ، و آرایش بدون رنگ شامل سیاه و سفید و خاکستری می‌باشد که می‌توان آن‌ها را نیز با هم ترکیب کرد. این آرایش تنوع زیادی دارد که با اضافه کردن تهرنگی از قرمز یا زرد یا آبی، آرایش خنک و گرم را ساخت.

هم‌رنگ (Analogous)

از روی جدول رنگ مناطق تعیین شده را مشخص کنند تا بهترین در ذهن جایگزین شوند. هر سه رنگ خالص که در گردونه‌ی رنگ هم‌جوار هستند

شامل (فام و سایه‌دیشان) هم رنگ در نظر گرفته می‌شوند. این رنگ‌های خالص تأثیری سازگار و خوشایند بر چشم دارند.

متضاد (clash)

از روی جدول رنگ مناطق قرارگیری این دو رنگ را مشخص کنید و اجازه دهید تا شاگردان با دیدن، معنای متضاد را دریابند. رنگ‌های خالص با دو رنگ مکمل دو طرفش را می‌توان متضاد نامید که تأثیری تند و شگفت‌انگیز دارند؛ مثل آبی با قرمز - نارنجی یا نارنجی - زرد.

تک‌رنگ (Monochromatic)

در دایره رنگ و یا جدول رنگ محل قرارگیری هر کدام را مشخص کنید.

ترکیب هریک از رنگ‌های خالص با هریک از فام‌ها یا سرهایش که ترکیبی آرام‌بخش و ملایم به وجود می‌آورد.

خنثی (Neutral)

در جدول رنگ محل‌ها را مشخص کنید.

از ترکیب رنگ‌های ثانویه نارنجی، سبز و بنفش ساخته می‌شود که دارای کیفیتی تازه و متعالی است می‌توان آن را با استفاده از فام‌ها و سایه‌ها بسیار ظریف ساخت.

مکمل جدا (spilt complementay)

محل رنگ‌های مشخص شده در جدول رنگ تعیین شوند. این آرایش اغلب بسیار چشم‌نوازتر از آرایش مکمل می‌باشد. که از ترکیب یک رنگ خالص با رنگ‌های خالص اطراف رنگ‌های مکمل آن به دست می‌آید. (نارنجی با سبز – آبی، آبی – بنفش)

تکمیلی (complementay)

محل رنگ‌های تعیین شده در جدول رنگ مشخص شوند. این آرایش از ترکیب ۲ رنگ روبه‌رو در گردونه به وجود می‌آیند مثل (سبز و قرمز).

آن قدر ملایم است که تقریباً نامرئی است. آرایش خنثی شامل یک رنگ خالص می‌شود که با اضافه کردن رنگ‌های مکمل، خنثی شده است. با افزودن بیش‌تر سیاه و سفید می‌توان مجموعه‌ی رنگ (پالت) خنثی را توسعه داد.

ابتدایی (primary)

در جدول رنگ محل‌ها را مشخص کنید. ترکیب سه راه خالص (قرمز، آبی و زرد) که برای آرایش کتاب‌های کودکان، اسباب‌بازی‌ها و اتاق خواب کودکان شایسته است. خلوص و پاکی این آرایش آن را با رنگ‌های مهم بر روی تخته رنگ هنرمندانی چون پیرموندریان (pie monderin) و روی لیشتن‌اشتاین (Roy lichtenstein) ساخته است.

ثانویه (secondary)

در جدول رنگ محل‌ها را مشخص کنید.

تمرین

۱- هنرجویان از انواع آرایش ابتدایی رنگ‌ها در پیرامون خودشان (ویترین‌ها، دکوراسیون،...)، عکاسی، یا کلاژ کرده به کلاس بیاورند. در کلاژ می‌توانند از قطعاتی پوسترها و تصاویر منتشر شده و تکه پارچه‌ها هم استفاده کنند.

۲- از هنرجویان بخواهید با شناخت شخصیت خود، رنگی را انتخاب کنند و با تونالیته‌های آن حروف اول اسم و فامیل خود را به صورت لاتین، و یا یک طرح ساده‌ی خطی مثل حلزون را با کلاژ انواع کاغذ رنگی یا هر آن چه که به صورت رنگی در دسترس دارند مثل مجلات یا کارت پستال‌ها و... طراحی کنند. مطابق ۲ نمونه‌ی زیر.

شکل ۲-۲

دانش افزایی

آرایش خلاقانه‌ی رنگ

(آنچه که در هنگام تدریس، هنرآموز باید بداند)

هنرآموز محترم! سعی کنید با سؤالاتی شبیه سؤال‌های مطرح شده در هر مطلب، احساس هنرجویان را در مورد رنگ مورد نظر جمع‌آوری و از تعاریف خود هنرجویان، ضمن هدایت آن‌ها، با توجه به دانش و تجربیات خود و آنچه که در تعاریف آمده این اطلاعات را دسته‌بندی کنید. در ضمن قبل از تدریس هر بخش، از هنرجویان بخواهید که هرآنچه در پیرامون خود دارند (پوستر، بسته‌بندی و...) که کیفیت دارند به کلاس بیاورند و با خود هنرجویان تجزیه و تحلیل رنگی را انجام دهید و در مورد جنبه‌های بصری هر اثر بحث کنید.

خصوصیات بارز رنگ قرمز کدام است؟

کیفیت بارز و نمایان رنگ قرمز در تبلیغات کاملاً مشهود است و باعث جلوه‌ی زیاد آن می‌شود. طبیعی است که قوطی‌های نوشابه یا جعبه‌های سیگار اگر به رنگ قرمز باشند جلوه‌ی بیش‌تری دارند تا محصولاتی که با رنگ کم‌رنگ‌تری طراحی شده‌اند.

چه رنگ‌هایی خلوص رنگ قرمز را بالا می‌برند؟

تقابل قرمز با مکمل‌هایش، سبز، آبی-سبز و زرد-سبز

چه رنگ‌هایی باعث گرم‌تر و جسورانه‌تر شدن

رنگ قرمز هستند؟ سایه‌های قرمز - نارنجی و قرمز -

بنفش

در این پوستر، رنگ قرمز که توجه و احساس بیننده را برمی‌انگیزد و بخش بزرگی از پوستر را نیز دربر می‌گیرد، صرف‌نظر از بقیه‌ی رنگ‌های خالص، چشم را به خود معطوف می‌نماید.

شکل ۲-۳

طراح: حمیدرضا وصاف

طراح: علیرضا وکیلی، نمایشگاه بسته‌های مقاومت

شکل ۲-۴

شکل ۲-۵ - آرم

شکل ۶-۲ - طراحان شرکت داروک

احساس رفاه، هماهنگی و آسایش را با چه رنگ‌هایی می‌توانیم به بیننده القا کنیم؟

شکل ۲-۷

چنین احساسی را در بیننده به وجود می‌آورند. (چیزهایی که فقط به ظاهر گران‌بها هستند مثل یک زنگوله‌ی طلایی و یا قاب عکس طلایی متالیک)

رنگ‌هایی که اغلب شامل سایه رنگ‌های خالص‌اند و با سیاه، سیرتر و غنی‌تر نیز شده‌اند، مثل زنگ آهن و رنگ بلوط و زیتونی، هم‌چنین سایه‌های شاد قرمز همراه با رنگ‌های گرم، غالباً

جلیس

شکل ۲-۸

در ترکیب با رنگ سفید یا سیاه و سرخ می‌تواند خاصیت آن بیش‌تر شود.

شکل ۹-۲

شکل ۱۰-۲

در این تصویر آرایش رنگی چگونه است؟

رنگ‌های لطیف بر پایه‌ی قرمز آرایش رمانتیکی را به وجود می‌آورد. مثلاً قرمزی که با سفید ملایم شده است تا فام صورتی رنگ پریده‌ای بسازد، این رنگ خالص تند و پرشور به رنگی که زمزمه‌گر عشق و دوستی است تبدیل می‌کند.

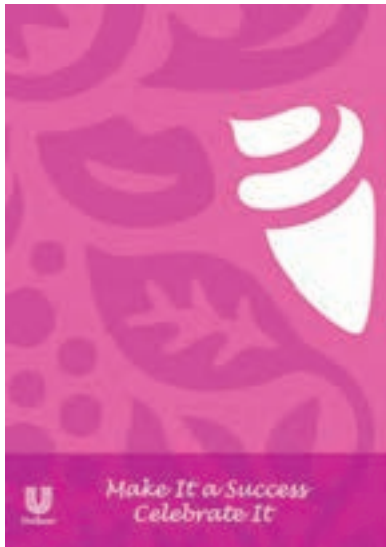
رنگ صورتی به طرز موفقی با فام‌های دیگر تلفیق می‌شود مثل: صورتی + بنفش - آبی آسمانی روشن

صورتی + سبز روشن + زرد

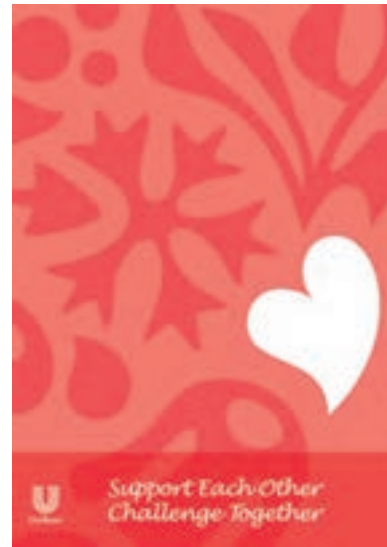
این ترکیب رنگ‌ها ذاتاً احساس رنگ‌های مؤنث را دارند.

البته اگر صورتی روشن با آبی تیره‌تر، آبی - سبز و سبز ترکیب شوند رنگ‌های پیچیده‌تری از این احساس به وجود

می‌آید.

شکل ۱۲-۲ - طراحان شرکت داروک

شکل ۱۱-۲ - طراحان شرکت داروک

در ترکیب سبز با نارنجی قرمز، در تصویر زیر، چه حالت‌هایی به وجود آمده است؟

رنگ نارنجی قرمز مبین نشاط، احساس گرمی و جنب‌جوش است و باعث می‌شود تصویر زنده و گویا و جوان شود. قرمز نارنجی همراه ترکیب آبی - سبز، آرایش رنگ‌های زنده و جذاب هستند که وقتی حال و هوای جوانی و بی‌خیالی مطرح است این آرایش ترکیب شایسته‌ای می‌باشد. که البته در طراحی‌هایی که روحیه‌ی آسیایی غالب می‌باشد این رنگ + مکمل‌هایش یا با خاکستری خنثی و سیاه بسیار مناسب هستند.

شکل ۱۴-۲ - بازی بچه‌ها بچگی نیست

شکل ۱۵-۲ - پوستر، بینال مونیخ، شادروان مرتضی ممیز

شکل ۱۳-۲

طیف رنگ‌های قرمز - نارنجی با ترکیبی از سیاه نوعی رنگ خاکی به وجود می‌آورد که احساس خاصی را در بیننده

برمی‌انگیزد این طیف رنگ در گرافیک چه کاربردی دارد؟

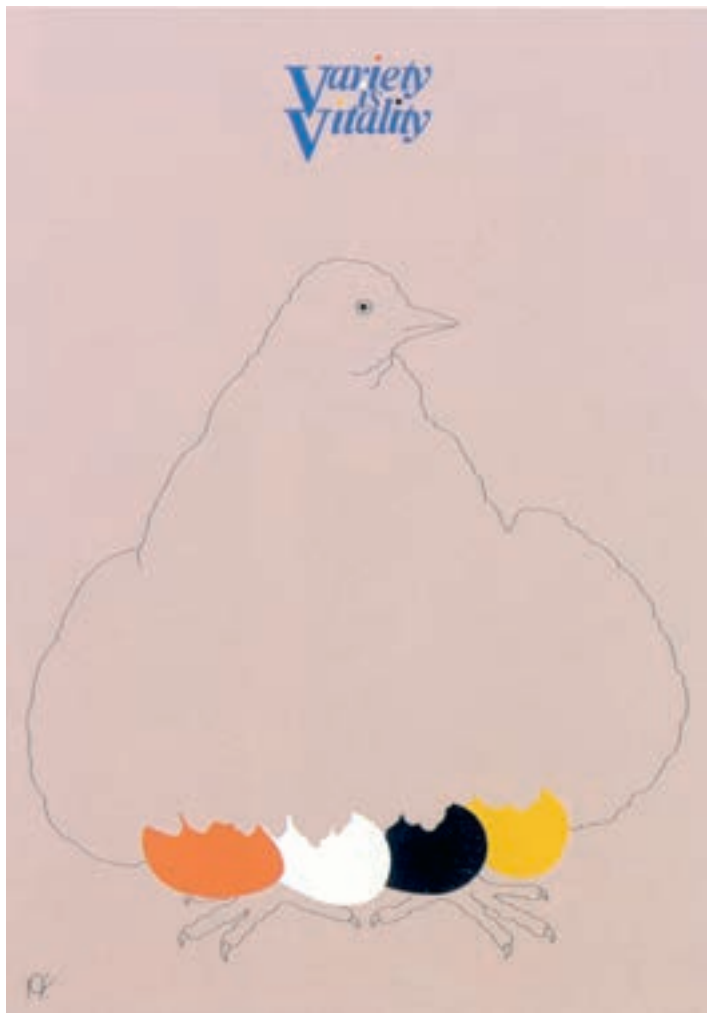

شکل ۱۶-۲

ترکیب عالی رنگ‌های خاکی که یادآور طلوع و غروب خورشید در صحرا است تأثیر به‌سزایی در تحریک انرژی دارد. مشکل می‌توان تمدنی را یافت که از گل رس برای ساخت ظروف، کاشی و... استفاده نکرده باشد؛ مثل هنر سفالینه‌ی مارلیک و سیلک. پس به نظر می‌رسد که این رنگ اغلب نشانی از خانه و خانواده است و به نوعی آرایش هنرهای بومی است. در طراحی گرافیک رنگ‌های خاکی به طرز مؤثری در پروژه‌هایی که با محیط‌زیست و اکولوژی سروکار دارند استفاده می‌شود. فضای دوستانه‌ای را با این خانواده‌ی رنگی می‌شود ایجاد کرد.

شکل ۱۷-۲ - طراح: سعید بهدار - نمایشگاه فلسطین

شکل ۱۹-۲ - طراح: قباد شیوا - پوستر مخالفت با تبعیض نژادی

شکل ۱۸-۲ - طراح: سیروس سلیمی خلیق - پوستر و ما آنان را گسیل داشتیم

ترکیب رنگ نارنجی با سفید، که نوعی رنگ هلویی می‌دهد چه تأثیراتی می‌تواند داشته باشد و با چه

ترکیب رنگ‌هایی مؤثرتر است؟

تمامی رنگ‌ها با خلوص و تباین پایین استفاده کنید. استفاده از یک رنگ قوی در کنار این‌ها آزاردهنده است.

ترکیب فام ملایم و روشن که به خنثی می‌زند احساسی خوشایند از خونسردی، آرامش و جذابیت به بیننده القا می‌کند. به یاد داشته باشید که هنگام استفاده از آرایش رنگ‌های ملایم از

شکل ۲۱-۲

شکل ۲۰-۲

آرایش رنگ‌های زرد - نارنجی یا به تعبیر دیگر حدفاصل کهربایی - عسلی در برگیرنده‌ی ویژگی‌های هر دو رنگ گرم نارنجی و با اصالت و صداقت و گویایی رنگ زرد هستند. آرایش این‌گونه رنگ‌ها چه احساسی را می‌توانند بیان کنند؟

تک‌رنگ‌شان قرار بگیرند. که در این صورت حالت راحتی در منزل و یا آراستگی با فروتنی را القا می‌نمایند.

آرایش رنگ‌های خوشایند صحیح، صادق و دلپسند هستند و جذبه‌ای کلاسیک دارند به‌ویژه اگر در کنار ترکیبات مکمل و

شکل ۲۳ - ۲ - طراح: محمد خزائی - محسن محمدی

شکل ۲۲ - ۲

فام‌های رنگ پربیده‌ی پر شده با گرمی زرد حاکی از چه روحیه‌ای هستند؟ و در چه مواردی کاربرد دارند؟

آرامش و راحتی را هم می‌تواند القا کند. و در ترکیب با مکملش دقیق، متضاد و زنده نیست و همواره هماهنگی و وضوح و وقار خود را حفظ می‌کند در ترکیب با طلایی متالیک آراستگی بیش‌تری پیدا می‌کند، مثل کارت ویزیت.

این تلفیق حاکی از وقار و آراستگی است. در این فام ویژگی فعال زرد با سفید ملایم‌تر شده است و خود، رنگی شیری ایجاد می‌کند که نوعی رنگ کلاسیک است و خاصیت انعکاس و فراگیری دارد. این رنگ که ویژگی نیمه‌شفاف دارد و هوشیاری،

شکل ۲۵-۲

شکل ۲۴-۲

متضاد چه به صورت مکمل با زرد برابری نمی کند. هیچ رنگی روشن تر از رنگ زرد نیست و رنگ آبی در برابر آن است.

در آرایشی که در آن رنگ زرد به کار رفته است توجه کنید! هیچ رنگی، از نظر پاکی و سادگی و گرمی و انرژی، چه به صورت

شکل ۲۶-۲

در آرایشی که رنگ زرد در آن به کار رفته است چه احساسی برمی انگیزد؟

رنگ ها غالب است. مثلاً ویژگی پرتحرک خورشید را اغلب کودکان، به صورت گوی زرد رنگ بزرگی در آسمان نشان می دهند.

آرایش رنگ های متحرک حول روشن ترین رنگ یعنی زرد است. به عبارت دیگر زرد حرکت ایجاد می کند و اصولاً بر دیگر

زرد هنگامی که با سفید ترکیب می‌شود روشنی و انرژی بیشتری دارد و هنگامی که با مکملش بنفش هم‌نشین می‌شود از انرژی و تحرک مرعش می‌شود.

شکل ۲۷-۲ - طراح: ندا زنجانیان، بوستر نمایشگاه عکس ۱۳۷۷

شکل ۲۸-۲ - طراح: مجید عباسی، بسته بندی، ۱۳۷۷

در تصویر زیر آرایشی از رنگ سبز را می بینید. چه احساسی در شما برمی انگیزد؟

شکل ۲۹-۲

آرایش رنگ‌های تازه بر پایه‌ی رنگ ثانویه و محبوب همگان یعنی سبز است. سبز رنگی است که با خود بهبودی، سخاوت، تولد دوباره، هماهنگی و آرامش را به همراه دارد. این رنگ دوست‌داشتنی توازنی بین رنگ‌های گرم و رنگ‌های خنک برقرار می‌سازد. آرایش رنگ‌های تازه، آرام‌بخش چشم‌ها هستند و احساس آمادگی و آسایش و بهاری بودن دایمی را القا می‌کنند.

رنگ سبز در ترکیب با آرایش قرمز (مکملش) حضوری درخشان‌تر می‌یابد و انرژی می‌گیرد.

شکل ۳۱-۲ - آرم مؤسسه‌ی تبلیغاتی داروک

شکل ۳۰-۲

آرایش رنگ‌های سبز و سیاه یا سایه‌های تیره و غنی چه احساسی را می‌تواند القا کند؟

این آرایش مثل این است که رنگ‌ها به مرور زمان تیره شده‌اند و سایه‌های سبز که به این آرایش رنگی قوت می‌بخشد، ثبات رنگ مشکی را با جنبه‌ی پررنگ و مرفه و حیات‌بخش سبز درهم می‌آمیزد و یادآور جنگل‌های همیشه سبز در تابستان است. این سایه‌های سبز رنگ پول هستند. و شاید به همین خاطر است که بسیاری از مؤسسات مالی با رنگ سبز طراحی می‌شوند. روی هم رفته این آرایش حس قدمت و ایمنی و ثروت موروثی را القا می‌کند.

شکل ۳۳-۲ - طراح: مینو وانقی، بروشور چهلستون ۱۳۷۶

شکل ۳۲-۲

رنگ‌های کهنه و قدیمی، حتی با مکمل‌ها و متضادهایشان، به خوبی با هم ترکیب می‌شوند و پس زمینه‌ای خوشایند

خلق می‌کنند، در حالی که هرگز به تنهایی توجه را به خود جلب نمی‌کنند.

شکل ۳۵-۲- طراح: آرش سلطانعلی، پوستر نمایشگاه کتاب استانی

شکل ۳۴-۲- طراح: مجید عباسی، پوستر همایش عکس های صادق هدایت

آرایش رنگ‌هایی که شامل رنگ آبی-سبز پیرانرژی و روشن هستند چه تأثیری می‌توانند داشته باشند؟

آرایش رنگ‌های شاداب که پایه‌ی آن سبز-آبی است جوان‌بخش و نیروبخش هستند. آثار هنرمندانی چون دیوید هاکنی (Diebenkoren) و ریچارد دای‌بن‌کرون (Richard Hockney David) با این نوع رنگ‌ها شناخته می‌شوند.

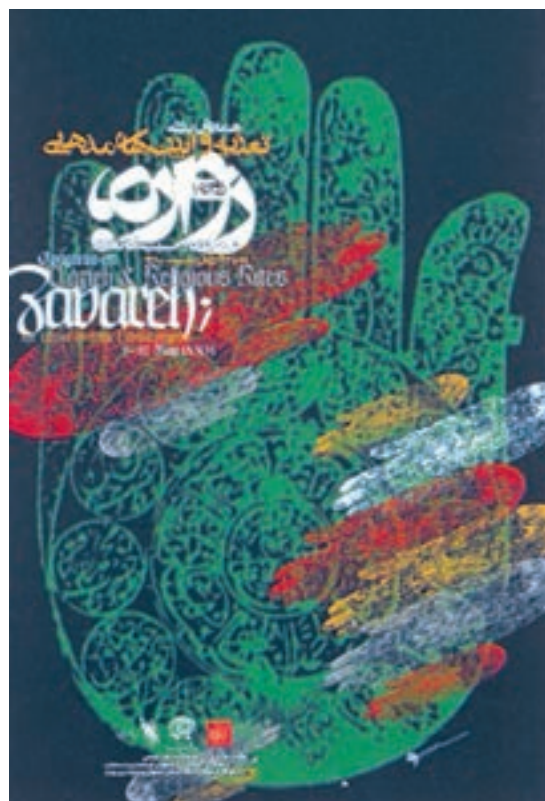
رنگ آبی-سبز رنگی است فرخنده و جوان که تأثیر آرام‌بخش آبی را دارد ضمن این که هنوز گرمی رنگ زرد را نیز در خود دارد. این رنگ القاگر تناسب، سلامتی و روشنی ذهن است.

ترکیب این نوع رنگ‌ها با سفید ملایم‌تر و به رنگ دریا می‌رسد و ترکیب با مکملش، قرمز و نارنجی

شفابخش‌تر به نظر می‌رسند.

شکل ۳۷-۲ - طراح: مرتضی ممیز، پوستر نمایشگاه دو سالانه‌ی بین‌المللی پوستر جهان اسلام

شکل ۳۶-۲ - طراح: بیژن صیفوری (کتاب خشت اول) همایش بزرگ تعزیه و آیین‌های مذهبی